

Alþingi
Umhverfis og samgöngunefnd
Sent rafrænt á nefndasvid@althingi.is

Ísafirði 23. júní 2017

Umsögn frumvarp til laga um skipulag haf- og strandsvæða, 408. mál.

Þökkum veitta frest til að skila umsögn um þetta mikilvæga mál.

Vaxandi áhugi á nýtingu strandsvæðisins skapar ný tækifæri í atvinnu og byggðaðróun á Vestfjörðum. Mikilvægt er að sú uppbygging haldist í hendur við aðra atvinnustarfsemi á svæðinu og samfélögin njóti þess til langrar framtíðar, skipulag strandsvæðis er þar lykilþáttur.

Fjórðungssamband Vestfirðinga (FV) hefur í rúman áratug því haft skipulagsmál strandsvæða til umræðu á sínum vettvangi. Einnig með því að halda málinu að í umræðu við stjórnvöld s.s. með umsögnum til Alþingis og fagráðuneyta (s.s. lög um fiskeldi, lög um skeldýrarækt) og unnið að verkefnum s.s. gerð Nýtingaráætlunar fyrir Arnarfjörð 2012-2024. FV hefur einnig í umræðu um málið unnið náið með Sambandi íslenskra sveitarfélaga.

Það er því FV mikið fagnaðarefni að frumvarp um skipulag haf- og strandsvæða liggi nú fyrir á Alþingi. Frumvarpið og greinargerð sem því fylgir er ágætlega unnin og lýsir vel markmiðum, fyrirkomulagi stjórnsýslu og mikilvægi þess að skipulag haf- og strandsvæða verði tekið upp. FV leggur því ríka áherslu á að frumvarpið verði afgreitt sem lög frá Alþingi en með ákveðnum breytingum sem hér síðar segir.

Frumvarpið hefur hinsvegar verið lengi í smíðum og þróun í nýtingu strandsvæðanna á síðustu misserum nær e.t.v. ekki að endurspeglar ekki þá stöðu sem nú er uppi við s.s. uppbygging fiskeldis á Vestfjörðum og Austfjörðum. Því má nú sjá mun eindregnari afstöðu sveitarfélaga um stöðu þeirra í málinu á meðan ríkið og einstök ráðuneyti eru að miða við stöðu sem er í raun gjörbreytt. Í þessu samhengi má benda á að vinna við stefnumörkun stjórnvalda fyrir fiskeldi hófst ekki fyrr en á síðasta ári.

Í drögum að umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga um frumvarpið sem FV hefur kynnt sér, eru settar fram áherslur sveitarfélaga og tillögur um úrbætur á frumvarpinu. Einnig ber að vísa til bréfs tólf sveitarfélaga frá 26. apríl s.l. til umhverfis- og auðlindaráðherra og nauðsynlegt að umhverfis og samgöngunefnd kynni sér efni þess. Sveitarfélögin eru þar sammála um markmiðum frumvarpsins, en telja að framkvæmd skipulagsvinnunnar eigi að vera á forsvari þeirra, en ekki með minnihlutaaðild í svæðisráði.

Stjórn FV fjallaði um málið á fundi sínum þann 21. júní s.l. og þar var samþykkt að tekið væri undir undir sjónarmið sveitarfélaganna og þau atriði sem koma fram í drögum að umsögn Sambandsins. Stjórn FV fagnar einnig bráðabrigðaákvæði frumvarpsins um að hefja beri gerð strandsvæðaskipulags fyrir Vestfirði en ekki beðið stefnumörkunar á grunni endurskoðarar landskipulagsstefnu sem lögð yrði fram á haust eða vorþingi 2018-2019. Hér þrýsti á uppbygging fiskeldis á strandsvæðinu frá Patreksfirði til Ísafjarðardjúps. Stjórn FV telur hinsvegar einnig rétt að benda á að sambærileg staða er einnig að koma upp á Austfjörðum og horfa verði til hins sama í þeim landshluta.

Strandsvæðaskipulag, framkvæmd á ábyrgð sveitarfélaga.

Með vísan framangreindra álita sveitarfélaga og Sambandsins þá leggur stjórn FV til, að ábyrgð á gerð strandsvæðaskipulags samkvæmt 4. gr og 5. gr frumvarpsins verði ekki hjá svæðisráðum. Þess í stað verði gerð strandsvæðaskipulags hjá sveitarfélagi eða samstarfsnefnd sveitarfélag á sambærilegum forsendum og við gerð svæðisskipulags í stað svæðisráðs. Vísað er hér til núverandi verkaskiptingu milli ríkis og sveitarfélaga í skipulagsmálum sem grundvallast í rétti sveitarfélaga um ákvörðun í eigin málum þ.e. nálægðarreglu og hefðarréttar um að vinna að málefnum samfélaga.

Taka verður til skoðunar hvort setja mætti af stað tilraunaverkefni á Vestfjörðum og Austfjörðum þar sem sveitarfélögum verði fengin tímabundin heimild um gerð strandsvæðaskipulags. Hlutverk Skipulagsstofnunar sem framkvæmdaraðila samkvæmt 5. gr og sem eftirlitsaðila samkvæmt 8., 13. og 14. gr yrði að endurskoðast samhliða. Reynsla af slíku verkefni verði nýtt til endurskoðunar á lögunum.

Aðkoma fagráðuneyta.

Áréttað er að FV tekur undir umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga er varðar önnur atriði frumvarpsins. En FV telur til viðbótar rétt að lýsa áhyggjum að aðkoma fagráðuneyta að svæðisráðum verði ekki með nægjanlegum virkum hætti. Í kostnaðarmati á frumvarpinu er einungis metin kostnaður við framkvæmd Skipulagsstofnunar og umhverfisráðuneytis. Mikilvægt er að önnur fagráðuneyti hafi fjárveitingu til þátttöku í vinnu innan svæðisráða strax í upphafi og einnig að með sama hætti sé tryggð vinna fagstofnana þessara ráðuneyta samkvæmt 6. gr.

F.h. Fjórðungssambands Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarsson, framkvæmdastjóri.